

Kerkdriel, 12 oktober 2011

Geachte leden van het College van burgemeester en wethouders,

Op 5 oktober jl. heeft de Participatieraad Maasdriel (PRM) de brief ontvangen waarmee u hem vraagt schriftelijk advies uit te brengen over de voorstellen opgenomen in de *Notitie maatregelen Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)*¹. Hierbij geeft de PRM zijn visie op de voorgenomen maatregelen. In het kort komt dit erop neer dat de PRM deze voorstellen per saldo redelijk en maatschappelijk aanvaardbaar acht, mits er expliciet aandacht is voor mensen in een kwetsbare positie en er rekening wordt gehouden met een aantal hieronder nader te benoemen punten en vragen. De PRM vraagt zijn advies te betrekken bij de verdere uitwerking van uw voornemens. Ook is hij benieuwd naar uw reactie hierop en gaat hij ervan uit dat het advies ter kennisgeving wordt gestuurd naar de leden van de gemeenteraad en op de website van de gemeente wordt geplaatst.

De PRM brengt een aantal punten en vragen onder de aandacht omdat hij zich realiseert dat de gemeenteraad binnenkort de begroting 2012 van de gemeente behandelt. In deze *Programmabegroting 2012* (openbaar gemaakt op 6 oktober jl.) formuleert het College van B&W (op pag. 7) meerdere ombuigingsvoorstellen, waaronder de Wmo-voornemens die het aan de PRM ter advisering voorlegt, te weten:

- Het beperken van de WMO-vervoersvoorzieningen door het toepassen van een inkomenstoets en het schrappen van de autokostenvergoeding;
- Het beperken van de WMO-woningvoorzieningen en het invoeren van een eigen bijdrage.

De PRM constateert met verbazing dat hem geen advies is gevraagd over ander WMO-voornemens in de *Programmabegroting 2012*, te weten:

- beperken van de WMO-hulp bij het huishouden door aanpassing van de normuren huishoudelijke hulp;
- schrappen van het budget WMO-beleidsplan;
- beperken van de WMO-beleidsactiviteiten tot wettelijke verplichte taken.

De PRM vraagt het college hem kenbaar te maken waarom deze voornemens niet ter advisering zijn voorgelegd; dat geldt in het bijzonder voor het voornemen *normuren huishoudelijke hulp*, omdat met dit voornemen veruit de grootste bezuiniging wordt beoogd (zie hieronder).

De PRM stelt immers vast dat de *Programmabegroting 2012* een gedetailleerde raming bevat van de opbrengsten van de Wmo-voornemens in de periode 2012-2015: het gaat om een structureel bedrag van 199.000 euro waarvan liefst 160.000 euro als gevolg van de maatregel in verband met de aanpassing van de normuren huishoudelijke hulp. De PRM betreurt het dat deze raming niet is opgenomen in de hem voorgelegde adviesaanvraag. Daarnaast mist hij in de adviesaanvraag een raming van het budgettaire effect van de hem ter advisering voorgelegde voornemens op de totale WMO-uitgaven van Maasdriel. Het is voor de PRM ook een gemis dat niet wordt aangegeven wat met de opbrengst van de bezuinigingen zal gebeuren. Het ontbreken van zicht op de verhouding tussen de WMO-voornemens en mogelijk komende

¹ De brief van het College van B&W is gedateerd op 8 augustus 2011, maar heeft de PRM niet bereikt. Een concept van de *Notitie maatregelen Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)* is op 21 september jl. tijdens een training aan de leden van de PRM uitgereikt, het betrof echter niet de juiste (definitieve) versie. Uiteindelijk is de juiste tekst van de adviesaanvraag pas op 5 oktober jl. aangereikt.

WMO-bezuinigingen beschouwt de PRM evenzeer als een groot tekort in de adviesaanvraag, omdat daarmee niet kan worden ingeschat hoe het voorgenomen WMO-beleid uitwerkt dan wel zal uitwerken naar de verschillende categorieën WMO-gebruikers.

De PRM constateert met genoegen dat het college in de adviesaanvraag wel kenbaar maakt hoeveel mensen thans gebruik maken van de WMO-voorzieningen die in de *Notitie maatregelen Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)* aan de orde komen. Het betreft echter alleen een cijfermatige weergave van het huidige gebruik. De PRM raadt het college aan in verband met de ter advisering voorgelegde WMO-voornemens duidelijk te maken wat de kenmerken zijn van de huidige gebruikers van de desbetreffende voorzieningen en welke prognoses er zijn in verband met het toekomstige gebruik. Daarmee is het mogelijk zicht te bieden op de maatschappelijke effecten van de WMO-voornemens en antwoord te geven op de vraag of die voornemens per saldo maatschappelijk aanvaardbare effecten hebben voor diegenen die erdoor worden getroffen. Dergelijk zicht op de effecten zou ook moeten aantonen dat de schaarse WMO-middelen op de juiste plek worden ingezet en dat de voorgenomen WMO-maatregelen ertoe zullen leiden dat daarmee wordt voorkomen dat nog langer een beroep wordt gedaan op de desbetreffende voorzieningen waar dat eigenlijk niet terecht is.

Al met al kan de PRM zich niet aan de indruk onttrekken dat de hem ter advisering voorgelegde WMO-voornemens alsook de andere WMO-voornemens zoals aangekondigd in de *Programmabegroting 2012*, alleen of vooral om budgettaire (of bezuinigings) redenen worden gemotiveerd en onderbouwd. De PRM adviseert om – ook met het oog op het draagvlak onder de bevolking – de voorgenomen WMO-maatregelen in eerste instantie te plaatsen in het kader van het officiële WMO-beleid van de gemeente, zoals dat is vastgelegd in de desbetreffende beleidsplannen, verordeningen en besluiten. Daarnaast beveelt hij het college aan bij de verdere uitwerking van zijn voornemens rekening te houden met de volgende punten en vragen:

- alleen bij de voorgenomen invoering van een *eigen bijdrage ander verplaatsingsmiddel* wordt gesteld dat het CAK een rol heeft bij de uitvoering ervan. De PRM vraagt zich af hoe het zit met de andere in de B&W-notitie voorgenomen eigen bijdragen. Daarnaast wijst hij er op dat uitvoering door het CAK vaak met grote uitvoeringsproblemen gepaard gaat;
- aandacht voor cumulatie/stapeling van voornemens leidend tot niet aanvaardbare effecten. De PRM constateert met genoegen dat het college van B&W in verband met de voorgenomen *eigen bijdragen scooter/mobiel, ander verplaatsingsmiddel en woningaanpassingen*, aandacht heeft voor een anticumulatiebeding, maar mist dit bij de maatregel *collectieve vervoersvoorziening (Regiotaxi)*. Daarnaast geeft hij in overweging om gebruik te maken van een hardheidsclausule waarmee zogeheten schrijnende gevallen (die niet langer beroep kunnen doen op bepaalde WMO-voorzieningen) op adequate wijze worden tegemoetgekomen. Ook kan het mogelijke beroep op de bijzonder bijstand uitdrukkelijk onder de aandacht worden gebracht;
- verschillende passages van de notitie bevatten uiteenlopende termen in verband met te hanteren eigen bijdrage en inkomenstoetsen of –grenzen. De PRM adviseert deze passages consistent en helder te formuleren, en ook aan te geven wat het relevante inkomen is (persoonlijk inkomen, belastbaar inkomen, verzamelinkomen?) en welk peiljaar voor de inkomenstoets zal worden gehanteerd;
- met betrekking tot de maximering van vervoerszones vraagt de PRM het college om duidelijk te maken waarom gekozen wordt voor een gemiddelde afstand van 4,5 km en niet voor 5,5 km aangezien de gemeente Maasdriel alleen maar landelijk gebied kent;
- met betrekking tot de maatregel *schrappen gebruik eigen auto* vraagt de PRM verduidelijking omdat de desbetreffende passage voor meerdere uitleg vatbaar is. Daarnaast moet volgens hem worden voorkomen dat mensen met een (geïndiceerde) beperking gebruik moeten maken van een collectieve vervoersvoorziening terwijl hun gezinsgenoten tegelijkertijd met de eigen auto naar dezelfde bestemming reizen, omdat er geen vergoeding meer is voor een eigen, aan de desbetreffende beperking aangepaste auto;

- in verband met de *eigen bijdrage woningaanpassing/voorziening* vraagt de PRM kenbaar te maken waarom onderscheid wordt gemaakt tussen het regime voor een woningeigenaar dan wel voor een huurder, en op basis waarvan dit te rechtvaardigen is;
- de PRM vraagt aandacht voor het WMO-beleid van omliggende gemeenten, in het bijzonder Zaltbommel;
- de PRM vraagt het college ook in te gaan op een overgangperiode;
- de PRM acht het van belang dat er een "goede" begrijpelijke communicatie plaatsvindt in verband met de voorgenomen maatregelen. Zo is van belang dat er ook contact is met de doelgroep in verband met de desbetreffende voorzieningen. Door het korte tijdsbestek waarbinnen dit advies moest worden geformuleerd is de PRM er zelf niet aan toe gekomen om bij huidige en potentiële gebruikers te toetsen welke precieze impact de voorgenomen maatregelen zullen/kunnen hebben.

Met het oog op een oordeel over de ter advisering voorgelegd maatregelen vindt de PRM dat specifieke WMO-maatregelen moeten te rechtvaardigen zijn in het kader van het door de gemeenteraad vastgelegde WMO-beleid. Volgens hem passen de voorgestelde maximeringen en inkomensafhankelijke eigen bijdragen daarin, ook al gaan dergelijke bijdragenregelingen gepaard met uitvoeringskosten. Indien afdoende rekening wordt gehouden met de hierboven genoemde aandachtspunten en vragen, dan zijn de voorstellen opgenomen in de *Notitie maatregelen Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)* naar het oordeel van de PRM per saldo redelijk en maatschappelijk aanvaardbaar, mits er expliciet aandacht is voor mensen in een kwetsbare positie (zie de hierboven gesuggereerde hardheidsclausule). De ter advisering voorgelegde WMO-voornemens staan niet haaks op het streven naar zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie, en leiden ertoe dat de WMO-middelen effectief worden ingezet, aldus de PRM.

Tot slot maakt de PRM van de gelegenheid gebruik dat hij rekent op een degelijke ambtelijke ondersteuning ten behoeve van zijn werkzaamheden². In dit verband wijst hij op de ambtelijke ondersteuning van de WMO-raad in Zaltbommel³ die een voorbeeld voor Maasdriel kan zijn.

PRM-leden

² Zie artikel 12.3 van de Verordening Participatieraad Maasdriel 2010: "Op verzoek van de participatieraad kan het college aanvullende faciliteiten beschikbaar stellen die noodzakelijk zijn voor het goed functioneren van de participatieraad".

³ Het betreft: vergaderingen plannen; agenda's opstellen; verslag maken; jaarplanning maken (dit wil zeggen bij collega's vragen of ze de komende maanden onderwerpen naar het college brengen die advies van de Wmo Raad behoeven); adviesvragen voor de Wmo_Raad formuleren naar aanleiding van de jaarplanning; advies van de Wmo-Raad verwerken in collegenota; adviesvraag en advies opsturen naar de gemeenteraad; werving nieuwe leden.